

РОЗВИТОК САДІВНИЦТВА, ВИНОГРАДАРСТВА ТА ХМЕЛЯРСТВА ЯК ЧИННИК ІНТЕНСИФІКАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ

Одним з перспективних напрямів аграрного сектору економіки України є розвиток садівництва, виноградарства та хмелярства. Це традиційні галузі сільського господарства, які займають значну частину продовольчого балансу держави. Тому Україна може забезпечити не лише власні потреби, але й експортувати плодovu продукцію. Не дивлячись на сприятливі кліматичні умови та можливість збору великих врожаїв даних культур існує ціла низка проблем в цих галузях. Це значне зменшення обсягів виробництва та скорочення площ багаторічних насаджень, відсутність фінансування та підтримки з боку держави, що призвели до збитковості виробництва в багатьох сільськогосподарських підприємствах. Також останнім часом спостерігається порушення логістики, збуту, зберігання та переробки, втрати зовнішніх ринків збуту, що може в майбутньому позначитися на перспективах розвитку.

Аспекти розвитку і функціонування галузей садівництва, виноградарства та хмелярства представлені такими цифрами. В садівництві площі плодovих і ягідних культур скоротилися вдвічі за останні 20 років і зараз становить 225 тис. га, з них у плодоносному віці - 195,5 тис. га [1]. Обсяг виробництва культур плодovих і ягідних на кінець 2021 р. становив 20640,7 тис. ц [2]. У виноградарстві загальні площі насаджень винограду сягали 175,5 тис. га 30 років тому, нині - 39,9 тис. га [3]. Валовий збір винограду на кінець 2021 р. становив 2353,4 тис. ц [2]. У хмелярстві – площі насаджень хмелю становили 9,4 тис. га 40 років тому. Упродовж 2000–2013 рр. продуктивні площі насаджень хмелю зменшилися у 3,6 рази (з 1346,0 га до 377,6 га), за 2014–2020 рр. хмелегосподарствам вдалося збільшити площі лише на 52,4 га. Найвищий валовий збір хмелю був зафіксований у 2009 році (13,4 тис. ц), за період 2011–2020 рр. хмелегосподарства отримували врожай лише на рівні 5-6 тис. ц [4].

В Україні хмелярство є важливим чинником аграрного виробництва так як його продукцію використовують не лише у пивоварінні, але й у харчовій, медичній та фармацевтичній галузях промисловості. Про що свідчить суттєве зростання обсягів продукції хмелярства в світовій торгівлі - за останні 20 років більш ніж удвічі [4].

Розвиток садівництва, виноградарства та хмелярства є економічно вигідним напрямом в довгостроковій перспективі, що значною мірою обумовлене тією особливістю що вказані галузі використовують в своєму розвитку багаторічні насадження.

Велике значення для розвитку має те, що Постановою прийнятою Кабінетом Міністрів України від 19.02.2020 р. № 109 передбачено фінансування в обсязі 400 млн. гривень на розширення площ насаджень, збільшення об'єму валового збору плодovо-ягідної продукції, винограду та хмелю, збільшення обсягів промислових потужностей щодо зберігання та переробки кінцевої продукції. Зокрема, Постановою передбачено надання бюджетних коштів суб'єктам господарювання на купівлю сировини плодovо-ягідних культур, винограду та хмелю у розмірі до 80 % вартості без ПДВ; за виконані роботи зі встановлення шпалери і забезпечення краплинного зрошення у розмірі до 30 % вартості без ПДВ; будівництво та реконструкцію холодильників, цехів первинної переробки культур, морозильних об'єктів, лінії з висушування плодів, ягід, винограду та хмелю у розмірі до 30 % вартості без ПДВ тощо [5].

Проте необхідно щоб були обґрунтовані довгострокові програми розвитку вказаних високотехнологічних виробництв та виходу з кінцевими видами продукції переробки на загальноєвропейські та світові ринки. Реалізація вказаних заходів буде сприяти диверсифікації і підвищенню ефективності аграрного виробництва України.

Література

1. Ю. В. Кернасюк. Галузь садівництва: розвиток, тенденції та перспективи // Агробізнес сьогодні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/18788-haluz-sadivnytstva-rozvytok-tendentsii-ta-perspektyvy.html>
2. Державна служба статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/sg/vz/112001.html>
3. Ю. В. Кернасюк. Розвиток і перспективи виноградарства // Агробізнес сьогодні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/24360-rozvytok-i-perspektyvy-vynohradarstva.html>
4. Хмелярство в Україні: особливості розвитку // Напої. Технології та Інновації *hmelyarstvo-v-ukrayini-osoblyvosti-rozvytku*
5. Постанова КМУ від 08.02.2017 р. №77 «Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для розвитку виноградарства, садівництва і хмелярства» (із змінами, внесеними постановою КМУ від 19.02.2020 р. №109) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2005-%D0%BF#Text>

Новікова А. О.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка БП-4, «Економіка»

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ НА ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Постановка проблеми. Проблеми та виклики сьогодення, що пов'язані з макроекономічними шоками, спричиняють дуже негативний вплив на соціально-економічне становище країни. На сьогодні важко точно оцінити всі наслідки, проте зрозумілим є одне: для того, щоб їх побороти, потрібно звертатися до інноваційних рішень. Про післявоєнну відбудову України необхідно не просто думати вже сьогодні, а знаходити нові шляхи та методи економічного відновлення. Монетарний сектор забезпечує країну засобом обігу, при недостатньому обсязі якого не може бути ні виробництва, ні споживання, ні нагромадження, ні транзакцій взагалі, тобто економіка зануриться у стагнацію. Держава в обличчі відповідних інституцій має розробити ефективну грошово-кредитну політику, використовуючи такі інструменти, як облікову ставку, рівень обов'язкових резервів, операції на ринку цінних паперів та валютні інтервенції, при цьому використовуючи вплив фінансових інновацій для забезпечення сукупного попиту на гроші.

Виклад основного матеріалу. Інструменти грошово-кредитної політики мають давню історію, вони еволюціонують з розвитком людства, держави, товарних відносин та необхідністю у задоволенні різних потреб. Об'єктом монетарної політики є гроші як засіб обігу, нагромадження та платежу, які щоденно обслуговують тисячі транзакцій, таким чином рухаючи економіку країни. Шоки різного роду призводять до утворення дисбалансів, що виводять економіку зі стану рівноваги, а «невидима рука ринку» неспроможна самостійно відрегулювати ситуацію через негнучкість цін у короткостроковому періоді.

З розвитком технологій, таких як комп'ютери, смартфони, Інтернет тощо стали з'являтися й фінансові інновації, завдяки яким проводити будь-які операції за участі грошей стало значно швидше та простіше. Інтернет-банкінг – найбільш очевидний приклад того, як діджиталізація дозволяє проводити транзакції без обмежень у часі та просторі, лише за умови наявності необхідного девайсу та доступу у мережу. Кредити та депозити онлайн також стали частиною можливостей, створених інформаційними технологіями. Це у свою чергу має прямий вплив на швидкість обігу грошей і трансакційні витрати, адже тепер для придбання певного товару чи послуги не треба нікуди їхати та чекати, що створювало альтернативні витрати. Для монетарної політики цей ефект відкриває можливості у прискоренні роботи трансмісійного механізму, бо, наприклад, у разі підвищення облікової ставки центральним банком, ефект на споживання частки домашніх господарств чи підприємств, які використовують кредити, буде спостерігатися значно швидше. Схильність до заощадження також знайде своє місце у цій ситуації, бо наявність